

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

1. Overenskomstens forhistorie.

I slutningen af 1954 og i begyndelsen af 1955 drøftedes i Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde (OECE) i Paris de problemer, som ville opstå i tilfælde af, at et eller flere medlemslande gjorde deres valutaer konvertible. Baggrunden for disse drøftelser var den engelske regerings erklæringer om, at det var hensigten at søge pundet gjort konvertibelt. England ville efter gennemførelsen af konvertibilitet næppe kunne forblive medlem af Den Europæiske Betalingsunion (EPU), der derfor ikke ville kunne opretholdes i uændret skikkelse. Drøftelserne konkluderede i, at der i stedet for betalingsunionen skulle søges tilvejebragt en kreditkilde indenfor OECE's rammer, som ville kunne bistå medlemslandene med henblik på overvindelse af forbigående betalingsbalancevanskeligheder, og at der samtidig skulle oprettes et centraliseret afregningssystem, der kunne videreføre visse af de funktioner på dette område, som Den Europæiske Betalingsunion hidtil havde haft.

Resultatet blev oprettelsen af Den Europæiske Valutaoverenskomst (EMA) omfattende dels Den Europæiske Fond, der skal varetage kreditopgaven, dels Det Multilaterale Afregningssystem til periodisk udligning af medlemslandenes indbyrdes tilgodehavender og gæld. Denne overenskomst, der er undertegnet af samtlige de lande, som er medlemmer af Betalingsunionen, skulle automatisk træde i kraft, såfremt medlemslande repræsenterende mindst 50 pct. af kvoterne i EPU meddelte OECE deres ønske om at bringe EPU til ophør og sætte EMA i kraft. Dette skete den 27. december 1958 samtidig med, at en række medlemslande gjorde deres valutaer konvertible.

2. Overenskomstens indhold.

Overenskomsten består af en præambel, 4 dele og et tillæg. I. del omhandler Den Europæiske Fond, II. del Det Multilaterale Afregningssystem, III. del administration og finansielle forhold og IV. del indeholder afsluttende bestemmelser. Tillægget indeholder regler for fondens likvidation. Til overenskomsten er knyttet en protokol af 5. august 1955 om foreløbig anvendelse af Den Europæiske Valutaoverenskomst samt en tillægsprotokol nr. 2 af 27. juni 1958 indeholdende visse tekniske ændringer.

a. Overenskomstens præambel og art. 1.

I dette indledende afsnit konstateres, at det — under hensyn til muligheden for Den Europæiske

Betalingsunions ophør i forbindelse med gennemførelse af konvertibilitet og under hensyn til betydningen af at opretholde et højt og stabilt niveau for samhandelen og liberaliseringen mellem medlemslandene såvel som for beskæftigelsen i disse lande — findes ønskeligt, at der ved Den Europæiske Betalingsunions ophør etableres en kreditkilde til afhjælpning af midlertidige betalingsbalancevanskeligheder i medlemslandene. Endvidere konstateres ønskeligheden af oprettelsen af et multilateralt afregningssystem, der er foreneligt med de af de kontraherende parter påtænkte valutaordninger, i hvilken forbindelse det fremhæves, at det er de kontraherende parters hensigt, at de grænser, indenfor hvilke de vil tillade deres valutakurser at svinge, skal være så moderate og stabile som muligt. Endelig fastslås ønskeligheden af at etablere institutionsmæssige rammer for fortsættelsen af det monetære samarbejde i Europa og af at hjælpe de kontraherende parter med gennemførelsen af de beslutninger, der træffes af Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde (OECE) med hensyn til handelspolitik samt liberalisering af handel og usynlige transaktioner.

Overenskomstens artikel 1 omhandler oprettelsen af Den Europæiske Fond og Det Multilaterale Afregningssystem.

b. Overenskomstens I. del: Den Europæiske Fond.

I artikel 2 fastsættes fondens formål som værende at yde de kontraherende parter kredit med henblik på at overvinde midlertidige betalingsbalancevanskeligheder. Fonden skal endvidere lette afregningssystemets virksomhed. Fondens kapital skal ifølge artikel 3 bestå af 600 mill. \$, som skal skaffes til veje dels ved overførsel til fonden af Den Europæiske Betalingsunions kapital, dels ved bidrag fra de kontraherende parter. Danmarks bidrag er fastsat til 15 mill. \$.

Artikel 4 behandler kapitalens indbetaling, der skal ske succesivt i overensstemmelse med fondens behov. Der er i denne artikel åbnet mulighed for, at OECE kan bestemme, at visse lande på grund af deres særlige stilling ikke behøver at indbetale deres bidrag, før de øvrige bidrag fuldt ud er indbetalt. I det omfang indbetalte beløb ophører at være fornødne for fonden, vil disse ifølge artikel 5 kunne tilbagebetales. (Som det vil fremgå af stk. 1 nedenfor, er der i 1958 foretaget visse tekniske ændringer i artikel 3, 4 og 5). Indbetalte bidrag er rentebærende (artikel 6).